

**RAPORT KONSULTACJI PUBLICZNYCH PROJEKTU
KRAJOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ RÓWNEGO TRAKTOWANIA NA LATA
2021-2030**

W procesie przygotowania Krajowego Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2021-2030 organizacje pozarządowe, związki wyznaniowe czy inne organizacje reprezentujące prawa grup zagrożonych dyskryminacją miały okazję wypowiedzenia się – zarówno w ramach inicjatywy „Zgłoś pomysł”, jak i w ramach konsultacji publicznych, organizowanych na podstawie uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Konsultacje „Zgłoś pomysł” prowadzone były między 4 lipca a 19 listopada 2020 r. za pośrednictwem formularza internetowego, umieszczonego na stronie internetowej Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania. W ramach konsultacji, wpłynęło 1150 formularzy, z których aż 844 stanowiły powtórzenia, a 16 można uznać za spam. Wśród korespondencji wyodrębniono 289 uwag merytorycznych bez powtórzeń, które odnosiły się do edukacji antydyskryminacyjnej (89) i problematyki zw. z pieczę i alienacją rodzicielską (83). Ponadto, uwagi dotyczyły także zmian w prawie antydyskryminacyjnym (38), mowy nienawiści (18) oraz kampanii medialnej dotyczącej antydyskryminacji (7).

Projekt Krajowego Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2021-2030 w wersji z dnia 6 listopada 2020 r. został poddany konsultacjom publicznym między 24 listopada a 18 grudnia 2020 r. Należy podkreślić, że początkowo mające trwać 14 dni konsultacje zostały przedłużone o kolejne 12 dni.

Celem konsultacji było włączenie w proces decyzyjny jak największej liczby zainteresowanych. Konsultacje publiczne oparto na zasadach:

- otwartości udziału;
- równości uczestnictwa;
- jawności przebiegu.

W świetle poniższego raportu oczywistym jest, że Pełnomocnik wykonał wiele działań, aby konsultacje publiczne były jak najszersze i dotarły do jak największej liczby podmiotów.

Projekt Programu został udostępniony do konsultacji poprzez formularz umieszczony na stronie internetowej Pełnomocnika. Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt Programu został zamieszczony także w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Ponadto, zgodnie z § 52ust. 1 uchwały Rady Ministrów nr 190 z dnia 29 października 2013r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979, z późn. zm.), projekt Programu został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

W ramach konsultacji publicznej wyodrębniono 187 uwag, które wpłynęły od 25 podmiotów:

- 1) Andrzej Knotek - os. indywidualna
- 2) Andrzej Rygielski- os. indywidualna

- 3) Arkadiusz Lichwa -os. indywidualna
- 4) Centrum rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS
- 5) Filip Grela - os. indywidualna
- 6) Forum Unia Młodych
- 7) Fundacja Aktywizacja
- 8) Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris
- 9) Grzegorz Kamiński - os. indywidualna
- 10) Komitet Ochrony Prawnej
- 11) Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce
- 12) Krzysztof Bosak - Poseł na Sejm RP
- 13) Krzysztof Iwin - os. indywidualna
- 14) Mariusz Gajowniczek - os. indywidualna
- 15) Michał Laskowski - os. indywidualna
- 16) Miłosz Jedynek - os. indywidualna
- 17) Mirosław Rawski - os. indywidualna
- 18) Monika Rosa, Adam Szłapka - Posłowie na Sejm RP
- 19) Przedstawicielstwo Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców w Polsce
- 20) Ruch na rzecz równych praw do taty i mamy
- 21) Stowarzyszenie Interwencji Prawnej
- 22) Stowarzyszenie Na Rzecz Lesbijek, Gejów, Osób Biseksualnych, Osób Transpłciowych oraz Osób Queer "Pracownia Różnorodności"
- 23) Stowarzyszenie Polski Instytut Praw Głuchych
- 24) Waldemar Lubiński - os. indywidualna
- 25) Żydowskie Stowarzyszenie Czulent

Podsumowanie uwag

Poniżej zaprezentowano ogólne podsumowanie do najczęściej pojawiających się uwag i komentarzy. Kompletną tabelę zawierającą treść wszystkich uwag oraz sposób ich uwzględnienia w projekcie ustawy wraz z uzasadnieniem zamieszczono w załączniku do niniejszego raportu.

W wyniku analizy uwag, spośród 183 wyodrębnionych uwag jedynie 24 nie zostały uwzględnione. Tym samym, Pełnomocnik częściowo lub w całości uwzględnił blisko 87% uwag:

- 1) Andrzej Knotek - os. indywidualna: 3 z 3 (100%)
- 2) Andrzej Rygielski- os. indywidualna: 0 z 1 (0%)
- 3) Arkadiusz Lichwa -os. indywidualna: 1 z 1 (100%)
- 4) Centrum rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS: 1 z 1 (100%)
- 5) Filip Grela - os. indywidualna: 1 z 1 (100%)
- 6) Forum Unia Młodych: 0 z 1 (0%)
- 7) Fundacja Aktywizacja: 5 z 6 (83,33%)
- 8) Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris: 11 z 16 (68,75%)
- 9) Grzegorz Kamiński - os. indywidualna: 1 z 1 (100%)
- 10) Komitet Ochrony Prawnej: 0 z 1 (0%)
- 11) Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce: 6 z 8 (75%)

- 12) Krzysztof Bosak - Poseł na Sejm RP: 6 z 9 (66,66%)
- 13) Krzysztof Iwin - os. indywidualna: 2 z 2 (100%)
- 14) Mariusz Gajowniczek - os. indywidualna: 1 z 1 (100%)
- 15) Michał Laskowski - os. indywidualna: 7 z 10 (70%)
- 16) Miłosz Jedynek - os. indywidualna: 1 z 1 (100%)
- 17) Mirosław Rawski - os. indywidualna: 1 z 1 (100%)
- 18) Monika Rosa, Adam Szłapka - Posłowie na Sejm RP: 5 z 6 (83,33%)
- 19) Przedstawicielstwo Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców w Polsce: 9 z 9 (100%)
- 20) Ruch na rzecz równych praw do taty i mamy: 4 z 4 (100%)
- 21) Stowarzyszenie Interwencji Prawnej: 9 z 9 (100%)
- 22) Stowarzyszenie Na Rzecz Lesbijek, Gejów, Osób Biseksualnych, Osób Transpłciowych Oraz Osób Queer "Pracownia Różnorodności": 35 z 37 (94,59%)
- 23) Stowarzyszenie Polski Instytut Praw Głuchych: 7 z 11 (63,64%)
- 24) Waldemar Lubiński - os. indywidualna: 1 z 1 (100%)
- 25) Żydowskie Stowarzyszenie Czulent: 24 z 27 (88,88%)

Konsultacje publiczne wskazały na potrzebę ujęcia dodatkowych zadań w Programie, a mianowicie:

- 1) przeprowadzenia analizy orzeczeń sądowych w zakresie pieczy rodzicielskiej pod kątem równego traktowania matek i ojców w celu wypracowania ewentualnego pakietu legislacyjnego: I Priorytet: Polityka antidyskryminacyjna. B. Analiza i monitoring przepisów zawierających mechanizmy ochrony zasady równego traktowania oraz ich stosowania. Zadanie 3: Analiza wyroków sądów dotyczących pieczy rodzicielskiej pod kątem równego traktowania matek i ojców oraz ewentualne wypracowanie pakietu legislacyjnego;
- 2) przeprowadzenia konsultacji z organizacjami reprezentującymi prawa ojców: VI Priorytet: Budowanie świadomości. A. Zwiększenie wiedzy na temat stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji oraz możliwości przeciwdziałania tym zjawiskom (inne niż kampanie społeczne) Zadanie 6: Konferencja z organizacjami reprezentującymi prawa ojców;
- 3) przeprowadzenia badań społecznych w zakresie dyskryminacji mężczyzn oraz zjawiska przemocy wobec mężczyzn VI Priorytet: Budowanie świadomości. A. Zwiększenie wiedzy na temat stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji oraz możliwości przeciwdziałania tym zjawiskom (inne niż kampanie społeczne) Zadanie 5: Badania społeczne i międzynarodowa konferencja naukowa dotyczące prawa mężczyzn;
- 4) zorganizowania międzynarodowej konferencji naukowej dotyczącej prawa mężczyzn VI Priorytet: Budowanie świadomości. A. Zwiększenie wiedzy na temat stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji oraz możliwości przeciwdziałania tym zjawiskom (inne niż kampanie społeczne) Zadanie 5: Badania społeczne i międzynarodowa konferencja naukowa dotyczące prawa mężczyzn;
- 5) zbadanie zjawiska luki płacowej osób niepełnosprawnych: II Priorytet: Praca i zabezpieczenie społeczne. C Wspieranie grup narażonych na dyskryminację na rynku pracy ze względu na wiek, niepełnosprawność, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, religię, wyznanie i orientację seksualną oraz status rodzinny Zadanie 5: Analiza zjawiska luki płacowej pracowników z niepełnosprawnościami;

- 6) promocja aplikacji do mierzenia luki płacowej w przedsiębiorstwach: II Priorytet: Praca i zabezpieczenie społeczne. A. Wspieranie wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy. Zadanie 10: Aktualizacja i upowszechnianie aplikacji „Równość płac”;
- 7) wypracowanie modelu wsparcia osób z doświadczeniem migranckim w integrowaniu rynku pracy: II Priorytet: Praca i zabezpieczenie społeczne. C Wspieranie grup narażonych na dyskryminację na rynku pracy ze względu na wiek, niepełnosprawność, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, religię, wyznanie i orientację seksualną oraz status rodzinny. Zadanie 6: Wypracowanie modelu wsparcia osób z doświadczeniem migranckim w integrowaniu rynku pracy;
- 8) organizowanie cyklicznych spotkań z udziałem przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych: VI Priorytet: Budowanie świadomości. A. Zwiększenie wiedzy na temat stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji oraz możliwości przeciwdziałania tym zjawiskom (inne niż kampanie społeczne) Zadanie 3. Cykliczne konferencje z udziałem przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych;
- 9) utworzenie Zespołu przy Pełnomocniku Rządu do spraw Równego Traktowania, który będzie monitorował język debaty publicznej i w życiu społecznym pod kątem „mowy nienawiści” VI. Priorytet: Budowanie świadomości J. Promowanie języka opartego na szacunku i faktach w celu ograniczenia szerzenia się „mowy nienawiści” Zadanie 4: Utworzenie Zespołu przy Pełnomocniku Rządu do spraw Równego Traktowania, który będzie monitorował język debaty publicznej i w życiu społecznym pod kątem „mowy nienawiści”.
- 10) zbadanie skali i natury tzw. „mowy nienawiści” VI. Priorytet: Budowanie świadomości J. Promowanie języka opartego na szacunku i faktach w celu ograniczenia szerzenia się „mowy nienawiści” Zadanie 2: Przeprowadzenie badań społecznych dot. zjawiska „mowy nienawiści” ;
- 11) zorganizowanie kampanii medialnej mającej na celu zmniejszenie zjawiska „mowy nienawiści” VI. Priorytet: Budowanie świadomości J. Promowanie języka opartego na szacunku i faktach w celu ograniczenia szerzenia się „mowy nienawiści” Zadanie 3: Kampania społeczna mająca na celu zmniejszenie zjawiska „mowy nienawiści”;
- 12) publikacja opracowań dla pracowników mediów dotyczących zjawiska „mowy nienawiści” VI. Priorytet: Budowanie świadomości J. Promowanie języka opartego na szacunku i faktach w celu ograniczenia szerzenia się „mowy nienawiści” Zadanie 1: Promowanie języka oraz przekazu medialnego opartego na szacunku i faktach;
- 13) wypracowanie modelu współpracy międzysektorowej Pełnomocników Wojewody oraz koordynatorów resortowych ds. równego traktowania I Priorytet: Polityka antydyskryminacyjna. E. Uwidocznienie działań na rzecz równego traktowania przez administrację rządową w terenie Zadanie 3: Wypracowanie i wdrożenie modelu współpracy międzysektorowej;
- 14) utworzenie państwowego zasobu kadrowego tłumaczy języka migowego: V Priorytet. Dostęp do dóbr i usług. A. Poprawa dostępności usług publicznych Zadanie 18: Utworzenie państwowego zasobu kadrowego tłumaczy języka migowego;
- 15) utworzenie certyfikatu liderów równego traktowania: VI Priorytet: Budowanie świadomości. A. Zwiększenie wiedzy na temat stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji oraz możliwości przeciwdziałania tym zjawiskom (inne niż

kampanie społeczne) Zadanie 4: Opracowanie i wdrożenie certyfikatu dla jednostek, organów i instytucji promujących równe traktowanie.

Szczegółowe zestawienie zgłoszonych uwag podmiotów zgłaszających uwagi i stanowiska Pełnomocnika Rządu do spraw Równego Traktowania do tych uwag zawarte jest w załączonej tabeli pt. „Zestawienie uwag/opinii zgłoszonych do projektu KPDRT w ramach konsultacji publicznych”.